

V Bruseli 17. marca 2020
REV 2 – nahrádza oznámenie
(REV 1) z 27. februára 2018

OZNÁMENIE ZAJINTERESOVANÝM STRANÁM

VYSTÚPENIE SPOJENÉHO KRÁĽOVSTVA A PRÁVNE PREDPISY EÚ V OBLASTI OCHRANY SPOTREBITEĽA A PRÁV CESTUJÚCICH

Spojené kráľovstvo 1. februára 2020 vystúpilo z Európskej únie a stalo sa „tretou krajinou“.¹ V dohode o vystúpení² sa stanovuje prechodné obdobie, ktoré sa skončí 31. decembra 2020.³ Do uvedeného dátumu sa právo Únie v celom svojom rozsahu uplatňuje na Spojené kráľovstvo a v Spojenom kráľovstve.⁴

EÚ a Spojené kráľovstvo budú počas prechodného obdobia rokovať o dohode o novom partnerstve, ktorou sa ustanoví najmä oblasť voľného obchodu. Nie je však isté, či sa takáto dohoda uzavrie a nadobudne platnosť na konci prechodného obdobia. V každom prípade by takáto dohoda vytvorila vzťah, ktorý by bol z hľadiska podmienok prístupu na trh veľmi odlišný od účasti Spojeného kráľovstva na vnútornom trhu,⁵ v colnej únii EÚ a v oblasti DPH a spotrebných daní.

Preto sa všetky zainteresované strany, a najmä hospodárske subjekty, upozorňujú na právny stav platný po skončení prechodného obdobia.

¹ Tretia krajina je krajina, ktorá nie je členom EÚ.

² Dohoda o vystúpení Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu, Ú. v. EÚ L 29, 31.1.2020, s. 7 (ďalej len „dohoda o vystúpení“).

³ Prechodné obdobie možno pred 1. júlom 2020 jedenkrát predĺžiť najviac o jeden alebo dva roky (článok 132 ods. 1 dohody o vystúpení). Vláda Spojeného kráľovstva takého predĺženie zatiaľ vylučuje.

⁴ S výhradou určitých výnimiek stanovených v článku 127 dohody o vystúpení, ktoré nie sú relevantné v kontexte tohto oznámenia.

⁵ V dohode o voľnom obchode sa predovšetkým nestanovujú koncepty vnútorného trhu (v oblasti tovaru a služieb), ako je vzájomné uznávanie, zásada krajiny pôvodu a harmonizácia. Dohodou o voľnom obchode sa neodstraňujú ani colné formality a kontroly vrátane tých, ktoré sa týkajú pôvodu výrobkov a ich vstupov, ani zákazy a obmedzenia dovozu a vývozu.

1. NÁKUP VÝROBKOV ALEBO SLUŽIEB SPOTREBITEĽMI V EÚ OD OBCHODNÍKOV SO SÍDLOM V SPOJENOM KRÁĽOVSTVE^{6 7}

Podľa práva EÚ, ak spotrebiteľ uzatvorí zmluvu s obchodníkom z inej krajiny, ktorý akýmkoľvek spôsobom smeruje svoje obchodné činnosti na krajinu pobytu spotrebiteľa, zmluva sa spravidla riadi právom krajiny, v ktorej má spotrebiteľ svoj obvyklý pobyt. Je možné si zvoliť iné právo, ale táto voľba nemôže zbaviť spotrebiteľa ochrany, ktorú mu poskytuje právo krajiny obvyklého pobytu a od ktorej sa podľa tohto práva nemožno zmluvne odchýliť.⁸ Na základe týchto skutočností budú súdy členských štátov EÚ⁹ naďalej uplatňovať pravidlá EÚ týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, aj keď obchodník je v Spojenom kráľovstve. To zahŕňa najmä pravidlá uvedené:

- v smernici o nekalých obchodných praktikách,¹⁰
- v smernici o právach spotrebiteľov,¹¹
- v smernici o nekalých zmluvných podmienkach,¹²
- v smernici o predaji spotrebného tovaru a zárukách,¹³
- v smernici o označovaní cien výrobkov¹⁴ a

⁶ Toto oznámenie sa nezaobrá d'alsími praktickými aspektmi cezhraničného nákupu v tretích krajinách, ako sú pravidlá EÚ týkajúce sa dane z pridanej hodnoty, ciel a obmedzení dovozu.

⁷ Podrobnejší opis vplyvu vystúpenia Spojeného kráľovstva, ako aj relevantné pravidlá v dohode o vystúpení nájdete v dokumente *Oznámenie zainteresovaným stranám – Vystúpenie Spojeného kráľovstva a právne predpisy EÚ v oblasti civilnej justície a medzinárodného práva súkromného*.

⁸ V článku 6 ods. 1 a 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 593/2008 zo 17. júna 2008 o rozhodnom práve pre zmluvné záväzky (Rím I), Ú. v. EÚ L 177, 4.7.2008, s. 6. Výnimky z tohto všeobecného pravidla sú uvedené v článku 6 ods. 3 až 4 nariadenia (ES) č. 593/2008.

⁹ Pokiaľ ide o súdy Spojeného kráľovstva, v článku 66 písm. a) dohody o vystúpení sa stanovuje, že pravidlá EÚ týkajúce sa kolízie právnych poriadkov pri zmluvných záväzkoch [nariadenie (ES) č. 593/2008] sa v Spojenom kráľovstve naďalej uplatňujú v súvislosti so zmluvami uzavretými pred skončením prechodného obdobia.

¹⁰ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, a ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 84/450/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 97/7/ES, 98/27/ES a 2002/65/ES a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 2006/2004 („smernica o nekalých obchodných praktikách“), Ú. v. EÚ L 149, 11.6.2005, s. 22.

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/83/EÚ z 25. októbra 2011 o právach spotrebiteľov, Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 64.

¹² Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Ú. v. ES L 95, 21.4.1993, s. 29.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 1999/44/ES z 25. mája 1999 o určitých aspektoch predaja spotrebného tovaru a záruk na spotrebný tovar, Ú. v. ES L 171, 7.7.1999, s. 12.

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/6/ES zo 16. februára 1998 o ochrane spotrebiteľa pri označovaní cien výrobkov ponúkaných spotrebiteľovi, Ú. v. ES L 80, 18.3.1998, s. 27.

- v smernici o balíku cestovných služieb.¹⁵

Ak by po skončení prechodného obdobia¹⁶ spotrebiteľ z EÚ podal individuálnu žalobu pred súdom členského štátu EÚ proti obchodníkovi so sídlom v Spojenom kráľovstve, vystúpenie nemá žiadny vplyv na stanovenie medzinárodnej právomoci daného súdu v súvislosti so spormi vyplývajúcimi zo spotrebiteľských zmlúv, na ktoré sa vzťahuje článok 17 ods. 1 písm. a) až c) nariadenia (EÚ) č. 1215/2012¹⁷, ak obchodník smeroval svoje činnosti na členský štát bydliska spotrebiteľa. V takomto prípade sa uplatňujú pravidlá súdnej príslušnosti EÚ, ktoré umožňujú spotrebiteľovi žalovať obchodníka v členskom štáte EÚ, v ktorom má spotrebiteľ bydlisko, a to bez ohľadu na to, či má obchodník sídlo v EÚ alebo v tretej krajine.¹⁸ V prípade súdnych konaní, ktoré sa začali po skončení prechodného obdobia, sa však uznávanie a výkon rozsudku vyneseného súdom členského štátu EÚ v Spojenom kráľovstve a naopak budú riadiť vnútroštátnymi predpismi v Spojenom kráľovstve alebo v danom členskom štáte. Po skončení prechodného obdobia sa právne predpisy EÚ, ktoré zabezpečujú dostupnosť mimosúdneho riešenia sporov¹⁹ a uľahčujú prístup k riešeniu sporov online²⁰, už na Spojené kráľovstvo nevzťahujú a platforma EÚ na riešenie sporov online už nie je k dispozícii obchodníkom so sídlom v Spojenom kráľovstve.

Pokiaľ ide o presadzovanie práva orgánmi verejnej správy (napr. na dosiahnutie ukončenia obchodnej praxe), po skončení prechodného obdobia sa nariadenie (EÚ) 2017/2394²¹ už na Spojené kráľovstvo nevzťahuje. Znamená to, že po skončení prechodného obdobia orgány Spojeného kráľovstva nebudú podľa práva EÚ povinné spolupracovať v prípade cezhraničných nárokov.

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2302 z 25. novembra 2015 o balíkoch cestovných služieb a spojených cestovných službách, Ú. v. EÚ L 326, 11.12.2015, s. 1.

¹⁶ Ak sa žaloba podá pred skončením prechodného obdobia, právomoc, uznávanie a výkon sú upravené nariadením č. 1215/2012 (článok 67 dohody o vystúpení). Platí to aj v prípade, že sa má výkon rozsudku uskutočniť po tomto dátume.

¹⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1.

¹⁸ Článok 18 ods. 1 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, Ú. v. EÚ L 351, 20.12.2012, s. 1.

¹⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/11/EÚ z 21. mája 2013 o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov (smernica o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov), Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 63.

²⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 524/2013 z 21. mája 2013 o riešení spotrebiteľských sporov online (nariadenie o riešení spotrebiteľských sporov online), Ú. v. EÚ L 165, 18.6.2013, s. 1.

²¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) 2017/2394 z 12. decembra 2017 o spolupráci medzi národnými orgánmi zodpovednými za presadzovanie právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa, Ú. v. EÚ L 345, 27.12.2017, s. 1.

Okrem toho sa po skončení prechodného obdobia na Spojené kráľovstvo nevzťahujú právne predpisy EÚ, ktoré dávajú niektorým „oprávneným subjektom“ určeným členskými štátmi EÚ procesnú spôsobilosť na podanie žalôb o zdržanie sa konania v inom členskom štáte.²²

2. OCHRANA CESTUJÚCICH V PRÍPADE PLATOBNEJ NESCHOPNOSTI (BALÍK CESTOVNÝCH SLUŽIEB)

Podľa práva EÚ sú organizátori balíkov cestovných služieb so sídlom v EÚ povinní poskytnúť zábezpeku refundácie a repatriácie cestujúceho v prípade platobnej neschopnosti organizátora.²³ Organizátori, ktorí nemajú sídlo v EÚ a ktorí predávajú alebo ponúkajú balíky cestovných služieb spotrebiteľom v EÚ alebo ktorí tieto činnosti akýmkoľvek spôsobom smerujú na EÚ, musia takisto poskytovať takúto ochranu v prípade platobnej neschopnosti, a to v každom členskom štáte, v ktorom tieto služby predávajú.²⁴ Ak však organizátor so sídlom v tretej krajine neponúka balíky cestovných služieb spotrebiteľom v EÚ a nesmeruje svoje predajné činnosti v EÚ (pasívny predaj), právne predpisy EÚ, v ktorých sa stanovuje povinná ochrana v prípade platobnej neschopnosti, sa neuplatňujú.

To znamená, že v prípadoch, keď organizátor so sídlom v Spojenom kráľovstve neponúka balíky cestovných služieb v EÚ a nesmeruje svoju predajnú činnosť na EÚ, ochrana v prípade platobnej neschopnosti, ktorú poskytujú právne predpisy EÚ, sa nevzťahuje na platobnú neschopnosť organizátorov so sídlom v Spojenom kráľovstve, ku ktorej dôjde po skončení prechodného obdobia.

Po skončení prechodného obdobia sa právne predpisy EÚ, ktoré stanovujú vzájomné uznávanie ochrany v prípade platobnej neschopnosti nadobudnutej v súlade s požiadavkami domovskej krajiny organizátora, prestanú vzťahovať na ochranu v prípade platobnej neschopnosti nadobudnutú v súlade s požiadavkami platnými v Spojenom kráľovstve.²⁵ To znamená, že po skončení prechodného obdobia ochrana v prípade platobnej neschopnosti nadobudnutá v Spojenom kráľovstve prestane spĺňať požiadavky ochrany v prípade platobnej neschopnosti organizátorov balíka cestovných služieb v súlade s článkom 17 smernice (EÚ) 2015/2302.

3. PRÁVA CESTUJÚCICH V EÚ

- Cestujúci v leteckej doprave: Po skončení prechodného obdobia sa právne predpisy EÚ o právach cestujúcich v leteckej doprave²⁶ prestanú vzťahovať na

²² Článok 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/22/ES z 23. apríla 2009 o súdnych príkazoch na ochranu spotrebiteľských záujmov, Ú. v. EÚ L 110, 1.5.2009, s. 30.

²³ Pozri článok 17 ods. 1 prvý pododsek smernice (EÚ) 2015/2302.

²⁴ Pozri článok 17 ods. 1 druhý pododsek smernice (EÚ) 2015/2302.

²⁵ Článok 18 ods. 1 smernice (EÚ) 2015/2302.

²⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 z 11. februára 2004, ktorým sa ustanovujú spoločné pravidlá systému náhrad a pomoci cestujúcim pri odmietnutí nástupu do lietadla, v prípade zrušenia alebo veľkého meškania letov, Ú. v. EÚ L 46, 17.2.2004, s. 1.

cestujúcich, ktorí odlietajú z letiska v Spojenom kráľovstve na letisko na území jedného z členských štátov EÚ, pokiaľ prevádzkujúci letecký dopravca daného letu nie je dopravcom Únie, t. j. nemá prevádzkovú licenciu udelenú jedným z členských štátov EÚ. Znamená to, že aj napriek vystúpeniu Spojeného kráľovstva z EÚ sa práva cestujúcich v leteckej doprave, ktoré poskytujú právne predpisy EÚ, naďalej vzťahujú na cestujúcich, ktorí odlietajú zo Spojeného kráľovstva na letisko na území jedného z členských štátov EÚ s dopravcom Spoločenstva. Práva cestujúcich v leteckej doprave, ktoré poskytujú právne predpisy EÚ, sa však po skončení prechodného obdobia neuplatňujú na lety zo Spojeného kráľovstva do EÚ s dopravcami z krajín mimo Spoločenstva.

Právne predpisy EÚ, ktoré poskytujú osobitné práva pre zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave²⁷, sa už nebudú vzťahovať na zdravotne postihnuté osoby a osoby so zníženou pohyblivosťou, ktoré po skončení prechodného obdobia využijú komerčné služby leteckej dopravy pri odlete, prilete alebo tranzite cez letisko v Spojenom kráľovstve. Niektoré práva, ako napríklad asistenčné služby leteckých dopravcov, sa však naďalej vzťahujú na cestujúcich v leteckej doprave pri odlete z letiska v Spojenom kráľovstve na letisko v EÚ, pokiaľ je prevádzkujúcim dopravcom letecký dopravca Spoločenstva.²⁸

- Cestujúci v lodnej doprave: Právne predpisy EÚ týkajúce sa práv cestujúcich v lodnej doprave²⁹ sa na cestujúcich naďalej vzťahujú aj k dátumu skončenia prechodného obdobia a po tomto dátume, ak je prístav nalodenia v EÚ³⁰ alebo v Spojenom kráľovstve, a to za predpokladu, že prístav vylodenia je v EÚ a dopravu prevádzkuje dopravca, ktorý má sídlo na území členského štátu alebo ktorý ponúka služby osobnej dopravy do členského štátu alebo z členského štátu („doprovca Únie“).³¹
- Cestujúci v autobusovej a autokarovej doprave: Právne predpisy EÚ týkajúce sa práv cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave³² sa k dátumu skončenia prechodného obdobia a po tomto dátume naďalej vzťahujú na cestujúcich, ktorí využívajú pravidelnú dopravu³³ do Spojeného kráľovstva alebo z neho, ak sa

²⁷ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2006 z 5. júla 2006 o právach zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou v leteckej doprave, Ú. v. EÚ L 204, 26.7.2006, s. 1.

²⁸ Článok 1 ods. 3 nariadenia (ES) č. 1107/2006.

²⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1177/2010 z 24. novembra 2010 o právach cestujúcich v námornej a vnútrozemskej vodnej doprave, Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 1.

³⁰ Článok 2 ods. 1 písm. a) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010.

³¹ Článok 2 ods. 1 písm. b) a ods. 3 písm. e) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010. Osobitné pravidlá sa vzťahujú na cestujúcich na výletných plavbách, pozri článok 2 ods. 1 písm. c) nariadenia (EÚ) č. 1177/2010.

³² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 181/2011 zo 16. februára 2011 o právach cestujúcich v autobusovej a autokarovej doprave, Ú. v. EÚ L 55, 28.2.2011, s. 1.

miesto nástupu alebo výstupu cestujúceho nachádza v EÚ a ak je vzdialenosť dopravy podľa cestovného poriadku najmenej 250 km.³⁴

- Cestujúci v železničnej doprave: Právne predpisy EÚ týkajúce sa práv cestujúcich v železničnej doprave³⁵ sa k dátumu skončenia prechodného obdobia a po tomto dátume naďalej vzťahujú na služby osobnej železničnej dopravy na území Únie³⁶ za predpokladu, že železničný podnik má licenciu v súlade s článkom 17 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/34/EÚ z 21. novembra 2012, ktorou sa zriaďuje jednotný európsky železničný priestor.³⁷

Všeobecné informácie nájdete na webových stránkach Komisie venovaných ochrane spotrebiteľa (https://europa.eu/youreurope/citizens/consumers/index_sk.htm) a právam cestujúcich (https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/passenger-rights/index_sk.htm). Tieto stránky budú v prípade potreby aktualizované a doplnené o ďalšie informácie.

Európska komisia
Generálne riaditeľstvo pre spravodlivosť a spotrebiteľov
Generálne riaditeľstvo pre mobilitu a dopravu

³³ Na cestujúcich, ktorí využívajú príležitostné služby, sa vzťahujú osobitné pravidlá – pozri článok 2 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 181/2011.

³⁴ Článok 2 ods. 1 nariadenia (EÚ) č. 181/2011.

³⁵ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1371/2007 z 23. októbra 2007 o právach a povinnostiach cestujúcich v železničnej preprave, Ú. v. EÚ L 315, 3.12.2007, s. 14.

³⁶ Článok 2 ods. 1 nariadenia (ES) č. 1371/2007.

³⁷ Ú. v. EÚ L 343, 14.12.2012, s. 32.